

Αρχαία ελληνική γραμματεία

Α' Λυκείου

Ξενοφώντος Έλληνικά, 2, 2, 1-2

Λεξιλογικές ασκήσεις (Τράπεζα θεμάτων)

Η τράπεζα θεμάτων έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα

1. α) **αφετηρία, επίδοση, είδηση, σύλλογος, εφαρμόζω**: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

β) Να γράψετε από ένα ομόρριζο ουσιαστικό και επίθετο (απλό ή σύνθετο) της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις.

Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>προδόντες</i>		
<i>συλλεγῶσιν</i>		
<i>κατεστήσατο</i>		
<i>ναῦς</i>		
<i>ὑπεδέχοντο</i>		

2. **ὑπόσπονδος, ὑποδέχομαι, καθίσταμαι, καταλείπω, ἀποπλέω**: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

3. α) **δότης, ἐπίδοσις, προδοσία, παράδοσις, δοτήρ**: Να κατατάξετε τις ομόρριζες προς τον ρηματικό τύπο διδούς λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί

β) **κατεστήσατο, ὑπεδέχοντο, ἔφυγον, εἰδώς, ἄστν**: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Επιμέλεια: Όλγα Παϊζη, Φιλολόγος, MEd «Εκπαίδευση και Πολιτισμός», MEd «Επιστήμες της Αγωγής»

<http://users.sch.gr/olpaizi/>

4. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της στήλης Α' με τη σημασία της στη στήλη Β'. Δύο στοιχεία της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. υπόσπονδος	α) ταχύτερα
2. ένδεια	β) διοικητής
3. θᾶπτον	γ) περισσότερο
4. ἄρμοστής	δ) σε άλλο μέρος
5. ἄλλοθι	ε) ἔλλειψη, στέρηση
	στ) προστατευμένος από επίσημη συμφωνία
	ζ) φρουρός

β) ἔπλει, ὑπεδέχοντο, ἀπέπεμπεν, ἄστν, ἄρμοστήν: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

5. α) ὑποδέχομαι, ἀφήμι, ἀποπέμπω, συλλέγω, ἀποπλέω: Να αναλύσετε τις λέξεις στα συνθετικά τους.

β) ἀνάδοχος, φυγάς, προδότης, παρουσία, ναυτικός: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

6. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἄρμοστής	α) συνάγω
2. φρουρός	β) ἀπέρχομαι
3. φεύγω	γ) διοικητής
4. οἶδα	δ) ὄρω
5. συλλέγω	ε) ἔρχομαι
	στ) φύλαξ
	ζ) ἐπίσταμαι

β) *ἀφέντες, ἐγένοντο, συλλεγῶσιν, ἄστυ, ἐπιτηδείων*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

7. α) *φρουρός, ἄστυ, ἔνδειαν, ἄρμοστήν, ναῦς*: Να γράψετε από μία ομόρριζη (απλή ή σύνθετη) λέξη της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις.

β) Να συνδέσετε τις λέξεις της Α' στήλης με τη λέξη της Β' στήλης με την οποία έχουν ετυμολογική συγγένεια. Δύο λέξεις της Α' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. υπόλοιπο	
2. χειραφέτηση	α) <i>ἀφέντες</i>
3. ἔφεση	
4. παράλειψη	
5. αφέλεια	β) <i>καταλιπών</i>
6. αφετηρία	
7. κατάληψη	

8. α) *ὑποσπόνδους, ἔφυγον, εἰδώς, συλλεγῶσιν, καταλιπών*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

β) Να συνδέσετε τις λέξεις της Α' στήλης με τη λέξη της Β' στήλης με την οποία έχουν ετυμολογική συγγένεια. Δύο λέξεις της Α' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. δοχείο	
2. εγκατάλειψη	α) <i>καταλιπών</i>
3. κατάληψη	
4. υπόλειμμα	
5. υπόδημα	β) <i>ὑπεδέχοντο</i>
6. αποδέκτης	
7. κατάλοιπο	

9. α) Να συνδέσετε τις λέξεις της Α' στήλης με τη λέξη της Β' στήλης με την οποία έχουν ετυμολογική συγγένεια. Δύο λέξεις της Α' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. άπλοια	
2. χειραφέτηση	α) πλέουσιν
3. έφεση	
4. πλεονέκτης	
5. αφέλεια	β) άφέντες
6. αφετηρία	
7. περίπλους	

β) **φρουρούς, έγέγοντο, ασφάλειαν, καταλιπών, ναῦς**: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

10. α) **φρουρούς, ύποσπόνδους, ασφάλειαν, ένδειαν, ναῦς**: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

β) **καθίσταμαι, ύποδέχομαι, συλλέγω, καταλείπω, έπισκευάζω**: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.